

Mediums

In deze reader lees je over soorten mediums om je verf te verdunnen, soepeler te maken of transparanter te maken.

Schildermediums

Soepel maken van verf

Verf zo uit de tube is normaal strijkbaar en mengbaar. Het is niet te dun en niet te dik. Soms is het nodig om dit aan te passen. Om het te verdunnen of transparanter te maken, strijkbaarder of vetter.

Daarvoor gebruikt u schildermediums. Ze zijn er in uitvoeringen van normale tot snelle droging.

Verdunnen van verf

Bij de opzet van een schilderij gebruikt u een verdunningsmiddel. Het aangewezen verdunningsmiddel hiervoor is terpentijn. Gebruik dit met mate, een druppeltje is vaak genoeg.

Terpentijn is een natuurlijke verfverdunner op harsbasis en daardoor een uitstekende 'hechter' op doek en het 'gesso' paneel. Naast 'gewone' terpentijn bestaat ook (Portugese) Gomterpentijn en Citrus-terpentijn. Venetiaans terpentijn is stroperiger en wordt vaak voor transparaties gebruikt. (zie onder)

Vloeiender maken van verf

Om verf vloeiender te maken voegt u een druppeltje medium toe. Een mengsel van terpentijn en lijnolie en een beetje vernis. (zie tabel)

Transparanter maken van verf

Om verf transparanter te maken of om te glaceren wordt een medium gebruikt met relatief veel terpentijn (liefst Venetiaans) met gebleekte lijnolie en iets terpentine (zie tabel).

Vet over mager regel

Schilder ALTIJD vet over mager. Dit houdt in dat de nieuwe laag altijd gelijk of iets vetter moet zijn dan de laag eronder. Wanneer u dat niet doet, kan tijdens het drogen de bovenste laag breken omdat de laag eronder nog niet droog is. Deze laag werkt nog door en breekt de laag er boven zodat er craquelé ontstaat.

Basis recepten voor mediums:

Mager: terpentijn of terpentijn
 Halfvet: lijnolie + terpentijn (25/75)
 Middelvét: lijnolie + terpentijn (40/60)
 Vet: standolie + terpentijn (40/60)

Terpentijn is een uitstekende verfverdunner.

Let op!

Terpentijn, hoewel een natuurproduct is schadelijker voor uw gezondheid dan het chemisch geproduceerde terpentine.

Terpentine is een verplosser. (reiniger)

Sommige schilders gebruiken terpentine als verdunner. Het werkt wel maar terpentine is eigenlijk een oplos- en schoonmaakmiddel van een aardolie distillaat. Teveel gebruik van terpentine in de onderlaag zorgt ervoor dat de verf zich niet goed kan hechten en als poeder weer los kan laten. Verdunning van verf maakt de kleur altijd dof.

Gebleekte lijnolie is in combinatie met terpentijn een uitstekend medium.

Bij elk gebruik van mediums zijn een paar druppels meestal voldoende.

Hulpmiddelen bij olieverf

Productgroep	Naam	Beschrijving
Primer/grondering	Gesso	Hecht- en bescherm laag voor panelen en doek.
Oplosmiddelen	Terpentine 090 Reukloze terpentine	Lost verfproducten op, kan als verdunner gebruikt worden. Idem maar ruikt niet
Verdunner	Terpentijn 032 (gerectificeerd)	Verdunt verf maar houdt de pigmenten wel gebonden. Is een harsproduct, dus een goede binder met de ondergrond.
Mediums	Schildersmedium - soepel Schildersmedium - halfvet Lijnolie (gebleekt) Liquine Liquine fine Glaceermiddel	1 dl. Lijnolie + 2 dl. Terpentijn: maakt verf soepel strijkbaar (Ook transparanter!) 2 dl. Lijnolie + 3 dl. Terpentijn - 1 dl. Damar- of retoucheervernis: vetter, + glans Vet medium in laatste laag te gebruiken voor zeer fijne detaillering. (altijd verdunnen!) Kan gebruikt worden bij ingeschoten of schrale plekken. Halfvet: Kan in elke laag gebruikt worden, hecht goed, stijkt goed, droogt snel door synthetische hars. Origineel medium voor Alkyd verf. Voor zeer fijne detaillering en glaceren mits verdund met terpentijn. 1 dl. Lijnolie + 3 dl. Terpentijn - zeer transparant medium voor glaceren.
Vernissen	Retoucheervernis Damarverniss Vernis mat Vernis glans Vernis halfmat Was vernis	Vloeibare kunsthars. Is een ademende tussenverniss (verf kan blijven uitharden). Kan pas gebruikt worden op droge verf vanaf 6 weken droging. Haalt oorspronkelijke kleur op, kan gebruikt worden bij ingeschoten plekken. Damarhars (opgelost in terpentijn) en terpentijnolie. (10- jaar levensduur) Slotverniss, geeft een mat oppervlak (mag pas na 3/4 jaar uitharden van de verf). Slotverniss, geeft een glanzend oppervlak (mag pas na 3/4 jaar uitharden van de verf). 50% matverniss + 50% glansverniss van het zelfde merk! Geeft een mooie zijde-achtige ei-glans. (5- jaar levensduur) Alle verniss verwarmen 40- Zeer dun opbrengen.
Versnellers	Siccatief Harlem Siccatief Courtrai Alkydmedium	Voor snellere oppervlaktedroging van verf omdat een siccatief een metaal-toevoeging is die verf sneller doet drogen. Alleen te gebruiken met kennis van zaken. Voeg toe aan een schildermedium tot maximaal 5% Voor snellere dieptedroging van verf. Wordt afgeraden om te gebruiken. Voeg toe aan een schildermedium tot maximaal 2% Is een synthetisch hars medium voor een snellere droging van olieverf.

Vale plekken

Wanneer olie uit de verflaag wordt getrokken naar de ondergrond ontstaan er 'vale' plekken in het schilderoppervlak, dit heet plaatselijke inschiet. Dit kan opgelost worden door met een doekje met iets (druppeltjes) lijnolie over de plek te wrijven. Zo wordt het 'tekort' aan olie weer aangevuld.

Stof

Het is onmogelijk om geheel stofvrij te werken. In het oppervlak komt dus altijd stof en afgebroken penseelharen terecht. Tijdens het vernissen worden deze zichtbaar. Door meerdere dunne lagen te vernissen zullen deze verdwijnen.

Let op! Mat vernis mag je niet met meerdere lagen vernissen. Vernis dan eerste meer lagen glansverniss en als laatste het matverniss.

inschiet

De olie in de verf wordt aangezogen door de ondergrond, zo ontstaan ingeschoten plekken.

Een ingeschoten plek wijst op een tekort aan olie. Een zeer dun laagje lijnolie haalt de ingeschoten plekken weer op.